

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 251/2024-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného IVANOVIČ LEGAL s.r.o., Štúrova 11, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/62/2020 (v súčasnosti Mestský súd Bratislava I pod sp. zn. B4-3T/62/2020) takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou prijatou Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) na ďalšie konanie uznesením č. k. I. ÚS 251/2024-23 z 23. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/62/2020 (v súčasnosti Mestský súd Bratislava I pod sp. zn. B4-3T/62/2020). Navrhuje zrušiť trestný rozkaz okresného súdu č. k. 3T/62/2020-204 z 5. januára 2021 (ďalej len „trestný rozkaz“) a domáha sa priznania náhrady trov spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd vydal trestný rozkaz, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. a), b) a f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. Trestný rozkaz si sťažovateľ prevzal 25. januára 2021 a odpor proti nemu podal 8. februára 2021.

3. Sťažovateľ uviedol, že následne bolo 19. apríla 2021 jeho obhajcovi z okresného súdu doručené oznámenie, v ktorom okresný súd uviedol, že zákonným spôsobom bol 8. februára 2021 podaný odpor, zároveň v ňom bolo uvedené, že podľa zákona č. 9/2021 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19 (ďalej len „zákon č. 9/2021 Z. z.“), lehoty na podanie opravného prostriedku neplynú od 19. januára 2021 do 28. februára 2021, že sťažovateľom podaný odpor v tejto lehote nemá žiadne právne účinky a je nulitný a tiež že trestný rozkaz preto nadobudol právoplatnosť 9. marca 2021.

4. Sťažovateľ preto 9. apríla 2021 podal sťažnosť na postup súdu, v ktorej namietal nezákonnosť postupu okresného súdu, keď tento označil ním riadne podaný odpor ako nulitný. Tiež poukázal na účel tzv. „covidovej legislatívy“, ktorým podľa sťažovateľa nebolo ukrátenie účastníkov konaní pred súdmi na ich právach. Táto sťažnosť však bola odložená bez ďalšieho opatrenia.

5. Následne sa sťažovateľ žiadosťou o navrátenie lehoty 22. apríla 2021 domáhal navrátenia lehoty na podanie odporu. Poukázal v nej aj na to, že nebol poučený o tom, že by nebolo možné podať odpor skôr ako 1. marca 2021 (teda pred uplynutím vymedzeného časového úseku, počas ktorého neplynuli lehoty na podanie opravného prostriedku). Táto jeho žiadosť však bola zamietnutá uznesením okresného súdu č. k. 3T/62/2020-254 z 26. apríla 2021. Zamietnutie sťažnosti okresný súd postavil na tom, že lehota na podanie odporu mala plynúť až od 1. marca 2021 do 8. marca 2021 a opravný prostriedok je možné podať výlučne len v zákonom stanovenej lehote, teda len vtedy, ak zákonom stanovená lehota na podanie opravného prostriedku už začala plynúť a ďalej plynie. Vyvodil tiež záver, že pokiaľ bol podaný opravný prostriedok skôr, ako začne plynúť lehota na jeho podanie, alebo neskôr, teda až po uplynutí určenej lehoty, nepôjde o opravný prostriedok, ktorý by vyvolal zákonom predpokladaný účinok. Preto dospel k záveru, že odpor podaný v čase, keď zákonné lehoty na jeho podanie neplynuli, je nulitný a nemá žiadne právne účinky.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd aplikoval taký výklad relevantnej právnej normy (zákona č. 9/2021 Z. z.), ktorý zasiahol do jeho práv, keď vyhodnotil riadne podaný odpor ako nulitný a bez právnych účinkov a následne zamietol jeho žiadosť o navrátenie lehoty. S poukazom na § 8 a § 9 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“) argumentoval, že účelom prijatia tohto zákona bolo zlepšenie postavenia osôb, ktorých sa týkalo pozastavenie plynutia lehôt spočívajúce v tom, že tieto osoby nebudú nútené uplatňovať svoje práva v stanovených lehotách, a nie že ich v tomto čase uplatňovať nesmú (v tejto súvislosti poukázal aj na dôvodovú správu k zákonu). Ďalej uviedol, že zo zákona č. 62/2020 Z. z. nevyplýva, že by vo vymedzenom období nebolo možné uplatňovať práva, tento predpis len dáva dotknutým subjektom možnosť neuplatňovať ich v tomto období. Preto je toho názoru, že postup okresného súdu nemá oporu v právnom poriadku ani v právnej praxi. Tiež namietal, že postupom vo veci konajúceho súdu došlo aj k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, a to preto, že v dôsledku vyhodnotenia

odporu ako nulitného nedošlo k nariadeniu hlavného pojednávania, počas ktorého by mal sťažovateľ následne možnosť vyjadriť sa k dôkazom a navrhnúť vykonanie iných dôkazov. Na záver vyjadril názor, že uvedeným postupom došlo aj k zásahu do zásady prezumpcie nevinny, keď má napriek zákonným spôsobom podanému odporu záznam v registri trestov.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

7. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie mestský súd zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprV/97/2024 doručeným ústavnému súdu 2. júla 2024, v ktorom ústavnému súdu oznámil, že 15. februára 2023 podal vtedajší minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie (v prospech sťažovateľa), pričom rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5Tdo/32/2023 z 18. mája 2023 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu z 18. mája 2023“) bolo najvyšším súdom konštatované porušenie zákona v neprospech sťažovateľa a vec vrátil okresnému súdu, aby vo veci znova konal.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

8. Zúčastnená osoba (Okresná prokuratúra Bratislava IV) vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 27. júna 2024 uviedla, že sa stotožňuje so skutkovým stavom popísaným v podanej ústavnej sťažnosti a s jeho právnym vyhodnotením. Zároveň poukázala na to, že porušenie zákona v § 2 ods. 9 Trestného poriadku a § 355 ods. 3 a 5 Trestného poriadku v neprospech sťažovateľa ako obvineného v trestnom konaní bolo následne konštatované aj rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2023, ktorým najvyšší súd súčasne v celom rozsahu zrušil uznesenie okresného súdu z 26. apríla 2021, ako aj naň obsahovo nadväzujúce rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Najvyšší súd súčasne prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Na záver poukázala na to, že v súčasnej dobe naďalej prebieha hlavné pojednávanie v trestnej veci sťažovateľa ako obžalovaného na mestskom súde pod sp. zn. B4-3T/62/2020 a vec nie je právoplatne skončená.

III.3. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ sa na výzvu ústavného súdu z 10. júla 2024 k stanoviskám mestského súdu a zúčastnenej osoby nevyjadril. Výzva bola právnenému zástupcovi riadne doručená 11. júla 2024, v ústavných súdom stanovenej lehote však svoje právo vyjadriť sa nevyužil.

III.4. Ústne pojednávanie:

10. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu ústavnej sťažnosti a podaní mestského súdu a zúčastnenej osoby dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd aplikoval taký výklad relevantnej právnej normy (zákona č. 9/2021 Z. z.), ktorý zasiahol do jeho práv, keď vyhodnotil riadne podaný odpor ako nulitný a bez právnych účinkov a následne zamietol jeho žiadosť o navrátenie lehoty.

12. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd na základe obsahu vyjadrení odporcu a zúčastnenej osoby zistil, že vo veci, ktorá je predmetom sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti, bolo rozhodované na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti (na základe podnetu sťažovateľa). Z vyjadrenia a príloh doložených mestským súdom vyplýva, že dovolanie bolo podané 15. februára 2023. O tejto skutočnosti však sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca ústavný súd neinformovali.

13. Z vyjadrení odporcu a zúčastnenej osoby, ako aj z odporcom predložených príloh zároveň jednoznačne vyplýva, že na základe tohto dovolania podaného v prospech sťažovateľa došlo nielen k zrušeniu uznesenia okresného súdu z 26. apríla 2021 (rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2023), ale následne na základe v predmetnom rozsudku najvyššieho súdu uvedených záverov bol okresný súd povinný na podklade riadne a včas podaného odporu sťažovateľa z 8. februára 2021 postupom podľa § 355 ods. 3 Trestného poriadku nariadiť vo veci hlavné pojednávanie (čím došlo k zrušeniu trestného rozkazu). Uvedeným postupom tak prišlo k náprave, ktorej sa sťažovateľ domáhal aj touto ústavnou sťažnosťou.

14. Ústavný súd tak opakovane poukazuje na to, že o argumentoch predložených v prospech sťažovateľa mal právomoc v rámci dovolacieho konania (na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti v prospech sťažovateľa) rozhodnúť najvyšší súd, ktorý tak aj učinil svojím rozsudkom z 18. mája 2023. Pretože po prijatí veci nastali okolnosti, ktoré bránia ústavnému súdu vo vydaní rozhodnutia v tejto veci (keďže náprava už nastala), ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhoviel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. augusta 2024

Miloš Maďar
predseda senátu